

Infekční mononukleóza (Mononucleosis infectiosa)

Autor: Kristýna Tejkalová

Výskyt

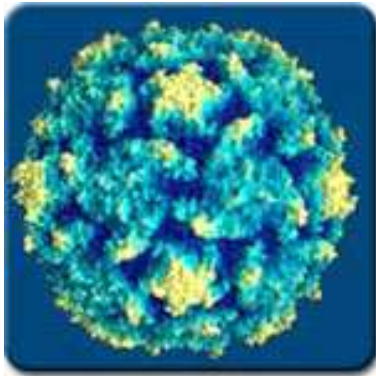
Ročně se vyskytne 500 nových případů mononukleózy na 100 000 lidí, a to nejvíce ve věkové skupině 15-24, nad 40 let se toto onemocnění téměř nevyskytuje. Výskyt v ČR je sporadický, každý rok je hlášeno kolem 2500 případů.

Původcem tohoto onemocnění je virus Epstein-Barrové.

Etiologie a patogeneze

Zdrojem nákazy je člověk nemocný nebo přenašeč. Virus napadá buňky hrtanu, později B-lymfocyty, které se dostávají k většině orgánů. Vylučuje se do slin, k jeho přenosu pak může dojít např. při líbání (odtud označení kissing disease), požívání společného kartáčku či nádobí méně při pohlavním styku či transplantaci. Inkubační doba se pohybuje v řádu 2-4 týdnů

Obr. 1 Virus Epstein-Barrové

Obr. 2 Bassův příznak

<http://spaceflight.nasa.gov/station/crew/year2/science/bioastronautics.html>

<http://www1.lf1.cuni.cz/~hrozs/lymf1.htm#Odkaz2>

Hlavní příznaky

Projevy infekční mononukleózy jsou poměrně rozmanité. Téměř všichni nemocní trpí vysokou horečkou (38-39 °C), zvětšením mízních uzlin, bolestmi v krku, únavou, bolestí hlavy, otokem víček (Bassův příznak), rýmou, dalším příznakem je povlak na mandlích, méně časté jsou bolesti svalů, bolest břicha, nechutenství a zvracení.

Vyšetření

Pro zjištění mononukleózy jsou nutné krevní a jaterní testy, pacient proto podstupuje odběr krve. Dalším důležitým vyšetřením je výtěr z krku

Nemoc trvá nejčastěji 2-3 týdny, ve 2. týdnu opadá horečka a do konce 5. týdne obvykle odezní většina dalších příznaků. Únava a nechutenství však mohou přetrvávat až 6 měsíců.

Léčba

Léčba zahrnuje klid na lůžku a jaterní dietu chudou na alkohol a přepalované tuky. Pouze nejvážnější případy vyžadují hospitalizaci. V období rekonvalescence se nedoporučuje přílišná fyzická zátěž

Komplikace

Komplikace jsou sice velmi vzácné, ale také závažné. Mezi ně patří zúžení dýchacích cest, ruptura sleziny, autoimunitní hemolytická anémie, abnormality v EKG, vzácně se objevují problémy neurologického rázu, např. zánět mozkových blan.

Praktické rady pro pacienty

Při jaterní dietě byste se měli vyvarovat živočišným tukům, tučnému masu, uzeninám, rybám, vhodné nejsou ani tučné sýry, ostré koření a samozřejmě alkoholické nápoje, nedoporučuje se ani zelí, cibule, česnek, kapusta, okurek či květák, vyhněte se čerstvému pečivu a moučnickům.

Mezi vhodné potraviny se naopak řadí libová masa, nízkotučné mléčné výrobky, všechny druhy ovoce, ze zeleniny se hodí brokolice, mrkev, chřest, rajčata nebo čínské zelí. Můžete si dopřát starší pečivo nebo piškoty. Na závalu není ani malé množství rostlinného oleje (olivový, slunečnicový, řepkový)

Zdroje:

1. Infekční mononukleóza, Karel Kouba et al., Praha, Avicenum, 1988
2. Anonymous, <http://www1.lf1.cuni.cz/~hrozs/lymfa1.htm#Odkaz2> přečteno 28.2.2014
3. Anonymous, <http://www.pediatricpropraxi.cz/pdfs/ped/2005/05/05.pdf>, přečteno 7.3.2014

Seznam příznaků

horečka, zvětšení mízních uzlin, bolesti krku, otoky, bolesti svalů, bolesti břicha, nechutenství, zvracení